

“Ο ΝΟΥΜΑΣ”

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Αθήνα Δρ. 3.— Για τις Επαρχίες Δρ. 7.
Για το Έξωτερικό Δρ. 10.

Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τριμηνες (2 Δρ. την τριμηνία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής α δε στείλει μπροστά τη συνδρομή του.

10 λεπτά το φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κδόκια (Σύνταγμα, Όμόνοια, Έθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιάδρου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός υπόγειου Σιδηρόδρομου (Όμόνοια), στα βιβλιοπωλεία «Εστίας» Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

‘Η «Σκλάβα» του Γκόλφη — ‘Η άπορία της
«Ακρόπολης» — Οι «άριστοι» — ‘Ο Σι-
μόπουλος... διασκεδάσει! — ‘Ο «Εργάτης»

ΤΟΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ πρωτοχρονιάτικο μπουναμά στο “Ε-
θνος” τον έκαμε ο συνεργάτης μας Ρήγας Γκόλφης με τη
«Σκλάβα» του, που δημοσιεύτηκε στην πρωτοχρονιάτικη
«Ακρόπολη». Την ξανατυπώνουμε και μετς εδώ, αφού δλ-
ο άλλοι, οι έπισημοι, που μιλήσανε από τις φημερίδες την
πρωτοχρονιά, μς φουσκώσανε με φρέσκο άερα.

ΣΚΛΑΒΑ

Διαβαίνει πάνω σου έσπλαχνα το πνέμα του χαμού,
και Σκλάβα πάλε δείχνεται δεμένη με το Ψέμα.
Γύρω σου μαύρα κείτονται τα ρεβίγια. ένός σεισμού,
και κάθε όχηρός σου θρέφεται με της καρδιάς σου το αίμα.

Στενό το μονοπάτι σου, πέρα το κόβει ο βοόρκος.
Κι ά μέσα στών προγόνων σου τα νέφη τριγυρνάς,
κρυφά σε πνίγει ο Βούλγαρος, πονηρεμένα ο Τούρκος,
κι’ ο Δάσκαλος ο Τύραννος σου κόβεται βραχνάς....

Γιατί να γέρνης ταπεινή στού ψήφου τους Πατριώτες;
Δούλα γιατί να σέρνη σε της νέκρας ο Σοφός; ...

Ο ΓΥΑΛΙΣΤΟΣ. Βέβαια, θα γυρίσουμε. Κ’ έλπί-
ζουμε να βρούμε τον κ. Σπρωτό με ήμερώτερες και
λαϊκώτερες ιδέες....

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (σάν από μέσα του). Χαμένη έλ-
πίδα!

(‘Ο ΑΓΛΥΚΑΝΤΟΣ κι ο ΓΥΑΛΙΣΤΟΣ
χαιρετούν και φεύγουν).

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ (ύστερ’ από μικρή πάση, πα-
γαίνοντας οικά στο Σπρωτό). Έλα να σκεφτούμε σο-
βαρώτερα...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Δηλαδή να σκεφτούμε σάν το
Γυαλιστό και τον Άγλυκάντο; Μπακαλιώτερα;

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Κάμε μιά θυσία επιτέλους
για το χατίρι μου.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Να θυσιάσω τον έαυτό μου;

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Δεν τονέ θυσιάζεις; τονέ σώ-
ζεις και μς σώζεις κι όλους μας.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Γίνουμαι ψεύτης και σώζουμαι;
“Αν είναι δηλαδή σωτηρία για έναν πολίτη το να
βγει βουλευτής.

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Μά και μετς δεν είμαστε
ψεύτες.

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Όχτρεύεστε όμως την αλήθεια,
πδώναι κάτι χειρότερα. Την όχτρεύεστε γιατί τη φο-
βάστε.

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ (μαλακά). Είμαι μεγαλύτερος
σου δέκα περίπου χρόνια και ξέρω κάπως καλύτερα
τον κόσμο από σένα. Από παιδί πολιτεύουμαι και
είκοσι χρόνια τώρα δεν έλειψα από τη Βουλή. Τώρα
κιντυνεύω να μείνω δξω για ένα καπρίτσιο σου...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ (σοβαρά). “Αν είναι να καταστρα-
φείς από μένα, έγω τραδιέμαι από κοντά σου, δηλώ-

“Αχ! σήσε μέσα στο ραγιά μιά νέα ψυχή... Και τότες
άνοιξε τα φτερούγια σου και πέτα προς το Φως.

Και πέτα—πάντα είναι καιρός—δπον ή Ζωή αναβούζει,
σφίξε το Τώρα σύγκορμη, τα περασμένα οβύσα,
τη Δύναμή σου άγκόλιασε και στήσ’ τη μετερίζι.
Μά πρώτα σήψε προς έσέ, και τα δεσμά σου λύσε.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

★

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ μας διαβάζει άραγες φημερίδες; Ρωτάει
ή «Ακρόπολη» και το ρώτημά της θα μείνει, φυσικά, δί-
χως άποκριση. “Όταν είτανε τώρα τελευταία ο Βασιλιάς
μας στο Παρίσι, κάποιος ξένος φημεριδογράφος που κουθέν-
τιασε μαζί του, μς πληροφορήσε πώς ο Βασιλιάς μας ξέρει
ότι γίνεται στην Εύρώπη. Για νάν τα ξέρει, σημαίνει πώς
διαβάζει ξένες φημερίδες. “Α δε διαβάζει τις δικές μας, δε
σημαίνει τίποτα. Τις διαβάζουμε μετς και τα προκόψαμε.
Γιατί νάν τις διαβάσει κι ο Βασιλιάς μας; “Από τις ξένες
φημερίδες μαθαίνει καλύτερα τί γίνεται στο Κράτος του.

★

ΕΓΙΝΕ και το έπιτελείο του Ναυτικού, κι άμέσως στis
φημερίδες άκουστήκανε φωνές και διαμαρτυρήσε πώς οι
“άριστοι” παραγωνιστήκανε και διοριστήκανε στο έπιτε-
λείο κείνοι που ύποστηρίζουνται από το κόμμα. “Α διορι-
ζόντουσαν οι “άριστοι”, οι ίδιες πάλι φωνές θάκουγόντου-
σαν. Παλιά μας άρρώστια αυτή, όσοι μίνουμε δξω από το
γορό νάμαστε “άριστοι” κι άδικημένοι, κι όσοι μπαίνουμε
μέσα να μν άξίζουμε τίποτα.

“Ας παραδεχτούμε τελοσπάντων πώς αληθινά παραγω-
νιστήκανε οι “άριστοι”. Μά θάν το παραδεχτούμε μοναχά
όταν και κείνοι που σκίζονται σήμερα για τους παραγω-
νισμένους παραδεχτούνε μαζί μας πώς είναι για τα σίδερα
κείνος που παραδέχεται σήμερα ότι, μέσα σ’ ένα γενικό ξε-
χαρβάλωμα, έπρεπε να γίνει ή μοναδική εξαίρεση στο “Ε-
πιτελείο του Ναυτικού και νάρχινέσει άπ’ αυτό ή καλιτέ-
ρεψη.

★

Ο ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ χρόνος τονέ βρήκε το Σιμόπουλο
στην εξής παράξενη κατάσταση. “Υπουργός δεν είναι, μα
ούτε παραιτήθηκε ακόμα, ούτε και πύτηκε. Τί είναι;

“Ο Σιμόπουλος είναι άρρωστος. Δηλαδή μεταχειρίζεται
με περίσσια τσαχνινιά ένα καινούριο πολιτικό τερτίπι, την
άρρώστια, για να βασανίσει κάμποσες μέρες ακόμα το Θεο-
τόκη.”

Κ’ ή Α. Μ. θα ξεκαρδίζεται στα γέλια βλέποντας την
ανάλατη αυτή “Υπουργική σαλάτα. Μπορεί όμως να μν ξέ-
ρει και τίποτα αφού, είπαμε, δε διαβάσει δικές μας φημε-

νω αύριο πώς κατεδαίνω μοναχός μου στον άγώνα,
κ’ έτσι ούτε λόγου σου, ούτε ο νεαρός κ. Γυαλιστός,
ούτε κανέννας άλλος από τη συντροφιά σας ζημιώνε-
ται εξαίτιας μου...

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Τώρα πιά; Είναι άργά.
“Όστερ’ από τρεις μέρες έχουμ’ έλλογή και θάναι νό-
στιμο να μαθευτεί δξω πώς ένας του σδυασμού μας
αποτραδιέται. Δεν είναι κουθέντες σοβαρές αυτές....

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Τότε άς πέσουμε μαζί. Μιά και
με δεχτήκατε στο σδυασμό σας, μιά και δεχτήκατε
την “Αλήθεια για έκλογικό σας σύβολο, έχετε καθήκο
να δεχτείτε άγόγγυστα κι όλες τις συνέπειες του συ-
βόλου μας... Με την “Αλήθεια και για την “Αλήθεια...
Πόσο ώραίο και πόσο μεγάλος είναι να συντριφτεί
κανείς κάτω από ένα τέτιο σύβολο!... (Ήάει και ξα-
πλώνεται σε μιά πολυθρόνα. “Ο Καλόκαρδος στέκεται
σκεφτικός. Για λίγη ώρα σωπαίνουν).

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ (μπαίνοντας από πλαγινη πόρτα
και κρατώντας δισκάκι άσημένιο με ρακογούλια). Σας
έφερα από “να άρεχτικό... Μπα! “Ελεγα πώς είναι κ’
οί άλλοι μέσα... Είτανε νάν το φέρει ή κ. Ρωξάνη μα
της ήρθε κάποια βίζιτα κ’ έμεινε στην τραπεζαρία.
(Απορώντας πδν δεν της μιλούν). Πώς! Δέ θα πά-
ρετε τέρεχτικό σας; (Προσφέρει στον κ. Καλόκαρδο).

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ (πίνοντας το). Ευχαριστώ....
Πάρε και συ, Δημό...

Ο ΣΤΡΩΤΟΣ. Δέ θέλω... Δεν έχω άρεξη...

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Αί, τώρα έχεις συντροφιά...
Μιά στιγμή να κατεδω κάτω στο γραφείο. “Εχω να
στείλω μερικά γράμματα κ’ είναι ανάγκη νάν τα
φροντίσω άπόψε... (Φεύγει από πλαγινη πόρτα).

(Ακολουθεί)

ρίδες, κι ο ξένος τύπος δεν τον πληροφορήσε ακόμα για την
ψευταρρώστια του “Υπουργού του.

★

ΣΤΟ ΒΟΛΟ άρχινε να βγαίνει μιά φημερίδα σοσια-
λιστική, ο “Εργάτης”, γραμένη στη ζωντανή μας γλώσ-
σα. Διαβάζοντας κανείς τον “Εργάτη” του Βόλου, νιώθει
κάποιο δυνατό ξελάφρωμα στην ψυχή του, γιατί πρώτη φο-
ρά βγαίνει φημερίδα να μιλήσει άπευθείας στο λαό νάν του
δείξει τη δύναμή του και τα δικαιώματά του, που πλιατσι-
κολογούνται σήμερα από τον τελευταίο πολιτικό τενεκέ.

Νά μς ζήσει λοιπόν ο “Εργάτης” και νάκουστεί με
τον καιρό ή φωνή του σε κάθε γωνιά της πατρίδας μας.

ΜΙΑ ΔΙΑΛΕΞΗ

(Με χαρά δημοσιεύουμε σήμερα στο “Νουμά”, την όμι-
λία που έδω και λίγες μέρες, έκαμε στην “Αλεξάντρεια, στη
σάλα της “Ελλ. Ένωσης της Αιγύπτου”, ο κ. Κώστας
Τριχογλίδης, δημοτικιστής από τους πιδ άφωτισμένους στον
“Αγώνα).

“Η “Ελληνική ένωση της Αιγύπτου” είναι ο σύλλογος
έκείνος, που πρδ λίγου καιρού συστήθηκε στην “Αλεξάντρεια
από το γιατρό κ. Λαγουδάκη, που εγκαταστάθηκε τώρα τώ-
ρα στην ελληνική χώρα του Νείλου, και με άξίειταινη λα-
χτάρα καταπιάστηκε το μεγάλο έργο, να συγκεντρώσει στο
Σύλλογο αυτόνε, τους Ρωμιούς που βρίσκονται κεί κάτω,
παλεύοντας ανάμεσα σε τόσες πολυποίκιλλες φυλές.

“Ενας από τους σκοπούς του Σύλλογου, είναι και ή πνε-
ματική καλλιέργεια του λαού με όμιλίες. Και όπως γίνε-
ται σ’ όλους τους Ρωμαίτικους σύλλογους, οι όμιλίες άρχί-
σαν με τα ταμπουρίσματα της έπίσημης καθαρεύουσας. Μο-
νάχα ο κ. Τριχογλίδης είχε το θάρρος ν’ άνεβή στο βήμα,
και ανάμεσα στο πιδ προληφτικό ρωμαίικο κοινό—καθώς εί-
ναι το κοινό της “Αλεξάντρειας—να μν διστάσει να μιλή-
σει την “Εθνική μας γλώσσα. Και το κοινό αυτό, που τδ-
χουμε πνίξει οι πάτριες κουβέντες, δεν μπόρεσε να μν συγ-
κινήθει άμα άκουσε με την αληθινή του γλώσσα τα τόσα
ώραία πράματα που του ξειστόρησε ο Τριχογλίδης μας, και
στο τέλος ένθουσιάστηκε. Κ’ έβλεπες τότες να σφίγγουνε
το χέρι του όμιλητή, άντρες σοβαροί και γυναίκες να του
προσφέρουνε άνθια, και να μν ξέρουνε πώς να του εκφρά-
σουνε τη χαρά τους.

“Ο Τριχογλίδης, μαθαίνουμε, πώς κι’ άλλες τέτιες όμι-
λίες θα κάμει στο Σύλλογο της “Αλεξάντρειας, κ’ εύχόμε-
στε να τραβήξει τους πιδ φωτισμένους εκεί κάτω, γλήγο-
ρα γλήγορα με το μέρος της “Αλήθειας].

«Θαρσείν» χερή, τάχ’ αύριον
έσει’ άμεινον. Κουράγιο
πρέπει νάχουμε, θά ξεμερώσει
κ’ ή καλή μέρα».

Μιά μέρα το περασμένο καλοκαίρι, μου ήρθε έ-
ξαφνα στο νού μου, να κάνω περίπατο για πρώτη
φορά ύστερα από τόσα χρόνια που είμαι στην “Αλε-
ξάντρεια, ίσαμε το άρχαίο φρούριο που βρίσκεται στην
άριστερή άκρη του άνατολικού λιμανιού, που ίσα ίσα
χτές το βράδυ ο σεβαστός μας κ. Λαγουδάκης μς
είπε πώς μιά φορά λεγότανε «Βασιλικός λιμνή» και
είτανε το λιμάνι του στόλου των Πτολεμαίων. Να
σας πω την αλήθεια δεν ξέρω το όνομα αυτού
του φρουρίου ούτε την ιστορία του. Χωρίς άλλο ο έ-
διος ο κ. Λαγουδάκης, που είναι τόσο βαθύς γνώστης
της ιστορίας, θα την ξέρη και ίσως να μς πη πη
καμιά φορά. Γνωρίζει {πολύ καλά πόσο ρουφάμε τα
λόγια του, με τον ώραίο και γλυκό λόγο που ξέρει
να μς φανερώνη τις γνώσεις του και να μς φωτίσει.

“Εκανα τον περίπατό μου και έφτασα ως εκεί.
“Ενα μικρό σωμα στρατιωτώνε κάθεται κεί μέσα με
τις φαμίλιες τους, και ο φύλακας κάτω στη μεγάλη
πόρτα δε μ’ άφησε να μπω μέσα. Λυπήθηκα, για-
τί, σας είπα, μου είχε μπει μέσα μου κείνη την ή-
μέρα ή περιέργεια να δω το έσωτερικό του φρουρίου,
και λυπήθηκα γιατί έκανα έναν κόπο άδικο, και έ-
φευγα με θλίψη.

“Εξαφνα μιά τρύπα μεγάλη, γινόμενη χωρίς έλ-

λο τις μέρες τοῦ μπομπορδισμού στὸ Αὐτικὸ μέρος τοῦ φρουρίου μου κίνησε τὴν προσοχή μου. Σκέφτηκα πὼς μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ τρόπος νὰ μπῶ μέσα ἀπὸ κεῖνο τὸ μέρος. Ἐπλησίασα. Ἡ θάλασσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν πλευρὰ βρέχει τὴ βάση ὅλη τοῦ φρουρίου, μὰ τὰ νερὰ εἴτανε χαμηλὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, καὶ με μεγάλη προσοχή μπόρεσα νὰ φτάσω ἴσαμε τὴν κλεφτικὴ εἴσοδό μου, «ἀβρόχοις ποσὶ» ποὺ λένε. Ἐμπήκα μέσα. Μιὰ μεγάλη γκαλερία ποὺ εἶναι στὸ μᾶκρος τῆς Βοριανοδυτικῆς πλευρᾶς τοῦ φρουρίου, με μικρὲς ἢ μεγάλες κάμαρες καὶ πορτίτσες πρὸς τὴ θάλασσα γιὰ τὰ κανόνια μ' ἔφερε ἴσαμε τὴ βοριανὴ πλευρά. Ἐκεῖ ὁ δρόμος μου ἔκλεινε. Ὑπῆρχε μιὰ πόρτα με κάγκελα, κλειδωμένη καὶ ἐμπόδιζε κάθε συγκοινωνία τοῦ φρουρίου με τὴν γκαλερίαν. Μὰ δὲ μ' ἐνοιαζε. Ἐφτανε γιὰ μένα πὼς μπόρεσα νὰ κάνω τὸ σκοπὸ μου, νὰ μπῶ μὲς τὸ φρούριο, ἀδιάφορο ἂν δὲν μπορούσα νὰ τὸ δῶ ὅλο. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει μέσα του πάντα τὸ ψυχόρμητο τῆς ἀνυποταξίας καὶ τῆς ἐκδίκησης. Ἐπειδὴ μοῦ ἀρνήθηκαν τὴν εἴσοδο, νόμιζα πὼς ἐκδικήθηκα μπαίνοντας μέσα κλεφτάτα. Ἄς εἶναι. Ἐκεῖ κατὰ σύμπτωση, ὑπάρχει ἄλλη μιὰ τρύπα γινομένη ἀπὸ Ἀγγλικὴ μπόμπα, οἱ βράχοι εἶναι ριγμένοι ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ, καὶ ἀνοίγει τὸ στόμα τῆς στὸ πέλαγος. Κάτω ὁ βράχος ὁ φυσικὸς ποὺ εἶναι ἀπάνω χτισμένος ὁ πύργος, δείχνει δυὸ τρεῖς κορυφές πάνω ἀπὸ τὰ νερὰ, καὶ λίγο πέρα τὸ βάθος, καὶ τὰ πλατιά νερὰ τῆς θάλασσας!

Ἐχει σὰς βεβαιώσω, κάτι τι τὸ ρομαντικὸ ἢ θέση ἐκείνη. Ὡς πέρα ἀπλώνεται τὸ φαρδὺ πέλαγος σὰν ἕνας ἀπέραντος μαντύας, καὶ στὸ τέλος ὁ οὐρανὸς γελαίει καὶ λὲς κάνει κόρτε με τὴ θάλασσα. Πολὺ κοντὰ βλέπεις καὶ τοιαῦτα νερὰ καὶ τὸ κύμα νὰ χτυπᾷ ἀλύπητα τοὺς βράχους. Θαρρεῖς πὼς ἀκούς τὸ μούγκρισμα τοῦ λιονταριοῦ ἢ τοῦλάχιστο τὸ ἀγρίημα τοῦ σκύλλου. Θαρρεῖς πὼς βλέπεις μιὰ προσπάθεια, μιὰ μανία λυσσασμένη τοῦ κυμάτου νὰ ξεκάμῃ ἀπὸ τὴ μέση τὸ βράχο, νὰ τόνε ρίξῃ νὰ τόνε καταπιῇ. Καὶ βλέπεις ὀλοφάνερα ἕναν πόλεμο καθημερινὸ, ἀδιάκοπο, μιὰ πάλη ἀτέλειωτη. Μὰ ἀκούς ὅμως ἀπὸ μέσα αὐτῆς τῆς τραγωδίας καὶ κάτι τι ἄλλο νὰ ἀντηχᾷ στὴν ψυχὴ σου, ἕνα τραγούδι «ποῦ ὁμοιο νὰ μὴν ἀκούστηκε ποτὲ στὴ γῆ» καὶ κάπια γλυκιὰ μελωδία νὰ κυλᾷ, ὁμορφα ὁμορφα στ' αὐτί σου.

Μιὰ παθιασμένη ψυχὴ, μιὰ ἀδύνατη ψυχὴ θαρρῶ πὼς μπορεῖ νὰ δῇ ὀλοφάνερα τὸ θάνατο καὶ πέρα. Μπορεῖ ὅλα νὰ τὰ ἐξηγήσῃ, καὶ σ' ὅλα νὰ δώσῃ, σημασία. Μπορεῖ ἄξαφνα, τὸ κύμα καὶ τίς χίλιες δυὸ ἀναδίπλωσές του νὰ τίς πάρῃ γιὰ μιὰ μεγάλη ἀγκάλη θερμὴ καὶ ἐπιθυμητὴ καὶ τὸ μουρμούρισμά του γλυκὸ καὶ ἀπαλὸ μουρμούρισμα, σὺ νὰ τοὺς λέρῃ «Ἐλα ἐδῶ. Ἐχω γιὰ σένα μιὰ ἀγκάλη γλυκιὰ καὶ θερμή. Παράτησε τὸν κόσμον τὸν τιποτένιο, με τὰ πάθη του καὶ με τοὺς πόνους του, καὶ ἔλα πλάγιασε γλυκὰ μαζί μου»

Δὲν ξέρω πόσον καιρὸ ἔμεινα κεῖ πέρα. Ἐγὼ εἶμαι βαθὺς θαυμαστής τῆς φύσης καὶ λάτρης. Ἀπὸ μικρὸ παιδί θυμοῦμαι πὼς ἡ Μεγάλῃ μας αὐτὴ Μητέρα, με συντάραζε πάντα. Ἡ θάλασσα ἢ ὁ οὐρανὸς εἴτε τὴν ἡμέρα με τὸ ἥλιονπερίχυμά του καὶ τὰ σύγνεφά του, εἴτε τὴ νύχτα με τὴν ἀνταύγεια τοῦ πλῆθους τῶν κόσμων ποὺ εἶναι κεῖ πάνω, ἢ μιὰ πεδιάδα ἢ ἕνα λαγκάδι, ἢ ἕνα βουνὸ ἢ ἕνας μικρὸς λόφος. Καὶ ἕνα ὥραϊο δέντρο ἀκόμα θυμοῦμαι με ἔκανε πάντοτε νὰ συλλογίζομαι τὴν Καλοσύνη τοῦ Θεοῦ. Ἐνα λουλούδι μάλιστα μοῦ ἔφερνε καὶ μιὰ προσευκὴ στὰ χεῖλιά μου. Μάλιστα τὸ ρόδο. Ἐδῶ μαζεύεται ὅλη ἡ καλοσύνη, ὅλη ἡ μακροθυμία τῆς Θείας Προνοίας. Ὅλα τὰ ἄλλα, τὴν τροφὴ μας, τίς δυνάμεις μας τίς ἐπιθυμίες μας μᾶς τίς δίνει γιὰ τὴν ὑπαρξή μας καὶ μόνο, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ρόδο

εἶναι ἕνα δῶρο τῆς εἰναι μιὰ ἀπόλαψη ποὺ μᾶς δίνει. Ἡ εὐωδίᾶ του καὶ τὸ χρῶμα του εἶναι ἡ προσωποποίηση τῆς ζωῆς, ὅχι ὁ ὅρος τῆς. Ἐδῶ θὰ Σὰς πῶ κάτι γιὰ τὴν ἀλήθεια. Τὰ λόγια αὐτὰ εἶναι δανεικά. Τὰ εἶπε ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλίτερους σημερινούς συγγραφείς τῆς ἀγγλίας ὁ Sir Conan Doyle, μὰ τὰ βρήκα τόσο νὰ συμφωνῶ με τίς ψυχικὲς μου διαθέσεις ὥστε τὰ οἰκειοποιήθηκα.

Λοιπὸν δὲν ξέρω πόση ὥρα ἔμεινα κεῖ πέρα θαυμάζοντας τὴ φύση καὶ λατρεύοντάς την. Σηκώθηκα ὅμως πιά γιὰ νὰ φύγω, ὅταν ἄξαφνα μοῦ κίνησαν τὴν περιέργεια κάτι γράμματα χαραγμένα στὸν τοῖχο με μολύβι. Πλησίασα. Ῥωμαϊκὰ γράμματα, μισοσβυσμένα ἀπὸ τὸ χρόνον, ἀπὸ τὴν ὑγρασία ἀπὸ τὴν ἀρμύρα τῆς θάλασσας εἴτανε γραμμένα κεῖ πάνω. Μπόρεσα καὶ διάβασα ὅμως. Μιὰ γραμμὴ με μεγάλη γράμματα ἔλεγε **Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΠΑΛΗ**, ἀπὸ κάτω ἄλλη **ΠΑΛΕΨΕ ΓΙΑ ΝΑ ΖΗΣΗΣ** ἀπὸ κάτω **ΝΙΚΗΣΕ ΤΗ ΖΩΗ ΓΙΑ ΝΑ ΕΥΤΥΧΗΣΗΣ** ἀπὸ κάτω παραδόξα, ἐγγλέζικα **IT IS HUMAN TO ERR** καὶ ἀπὸ κάτω δυὸ στίχους ἀπὸ κάποιον ποιῆμα με φιλὰ γράμματα. Δὲν μπόρεσα νὰ διακρίνω παρὰ τρεῖς λέξεις ἀπὸ αὐτοὺς «**Καρδιά**» «**πληγὴ σου**» στὸν πρῶτο στίχο καὶ μιὰμιση στὸ τέλος τοῦ δευτέρου «**μοὶ σου**». Τὰ ἄλλα τὰ εἶχε φάει ὁ χρόνος. Δὲν ξέρω τί μοῦ συντάραξε τὴν ψυχὴ ἐκείνη τὴν ὥρα. Μύριες σκέψεις καὶ μύριες ἐρωτήσεις μοῦρθηκαν στὸ νοῦ μου. Ποιὸς τᾶγραψε αὐτὰ τὰ λόγια; πότε; γιατί; σὲ πιά ψυχικὴ διάθεση; με πόνον ἢ με χαρὰ; με ἀγάπη ἢ με μῖσος; χίλια ἐρωτήματα ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ δώσω σὲ κανένα ἀπάντηση . . .

Τὰ παρατήρησα με μεγαλῆτερη προσοχή; Ἐπειδὴ κατάγεια μιὰ φορὰ στὴ γραφολογία, ἂν καὶ μισοφαγωμένα τὰ γράμματα, μπόρεσα νὰ καταλάβω ἀπὸ τίς γενικὲς γραμμὲς ὅτι ὅποιος κι' ἂν τᾶγραψε εἶχε χαραχτῆρα ἐξοχο καὶ ψυχὴ δυνατὴ. Τὸ παραδοξότερο ὅμως ἀπ' ὅλα, κύριοι, εἴτανε ὅτι παρατηρώντας ἄλλη μιὰ φορὰ τὰ γράμματα, ἔκανα μιὰ θεωρία τολμηρὴ ἴσως καὶ ῥιψοκίνυντη πὼς εἴτανε γυναῖκα ποὺ τᾶγραψε, γυναῖκα με ἔχταχτη φύση καὶ ἰσχυρὸ χαραχτῆρα. Ποιὰ λοιπὸν εἴτανε αὐτὴ ἡ γυναῖκα; Αὐτὸ θὰ μείνῃ, πάντα μυστήριο. — Γιατί τᾶγραψε; Πὼς βρέθηκε κεῖ πέρα καὶ ποιὰ ψυχικὴ ὁρμὴ τὴν ἔλαμε νὰ χαράξῃ στὸν τοῖχο τὰ ὥραϊα, ἀληθινὰ, αὐτὰ λόγια;

Ἐκανα χίλιους συμπερασμούς καὶ πολλὰς νύχτες ἀγρύπνησα βασανίζοντας αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἄραγε καμιά γυναῖκα ἀδικημένη ἀπὸ τὸν ἔρωτα, παρατημένη ἀπὸ τὸν ἐραστὴ τῆς ἤρθε νὰ βοῇ τὴ γαλήνη δῶ πέρα καὶ τᾶγραψε με πόνον, ἢ γυναῖκα ποὺ τὴν ἐπεσκέφτηκε ἄξαφνα ἡ δυστυχία μ' ὅλα τῆς τὰ τρομερὰ χτυπήματα, ἢ καμιά ἀμαρτωλὴ ποὺ συναισθάνθηκε ὅλο τὸ μέγεθος τῆς συφοριασμένης τῆς μοίρας, ἢ καμιά ποὺ ἔχασε κάθε πολῦτιμο πῦρ σὲ τὸν κόσμον τοῦτο, τὸ πᾶν, καὶ ἤρθε νὰ δώσῃ τέλος στὴ ζωὴ τῆς; Ἐνας μονάχα στὸ τέλος συμπερασμὸς κυρίεψε τὸ πνεῦμά μου, πὼς εἴτανε ἀπατημένη γυναῖκα καὶ ζητοῦσε τὸ θάνατο. Ἀντίκρυσε καθαρὰ τὸ αἶσχος, τὴ ντροπὴ τὴ σάπια ζωὴ τῆς καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀδυναμίας ἀποφάσισε νὰ φέρῃ ἐν τῷ τέλος καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Καὶ ἡ ἀπόφασή τῆς τὴν ἔφερε κεῖ πέρα. Μὰ κύτταξε τί συνέβηκε. Ὁ ἰσχυρὸς χαραχτῆρας τῆς, ἡ δύναμη τῆς ζωντανῆς ψυχῆς τῆς τῆς ἔφερε ἄλλες σκέψεις, ἄλλες ιδέες. Πιὸ γερές.

Σὲ μιὰ στιγμὴ μόνῃ τῆς ἔδωσε παρηγορίαν στὸν ἑαυτὸ τῆς. Μᾶς τὸ λέει αὐτὸ φανερὰ ὁ ἀγγλικὸς στίχος ποὺ ἔγραψε. **It is human to err**: Καημένη ψυχὴ, εἶπε, κουράγιο! ἀνθρώπινο εἶναι τὸ ἀμαρτάνειν». Εἶδε μπροστὰ τῆς τὸ θάνατο, ποὺ ζήτησε, μιὰ ὁρμὴ στὰ ἔμπροσ καὶ ὅλα θὰ τέλειωναν.

Καὶ εἶπε: Καὶ τί μ' αὐτό; Θὰ ξεπλυθῇ ἄραγε ἡ ἀτιμία μου; ποτέ. Ἄς τὴν ὀνομάσουμε, ἐπειδὴ δὲν ξέρουμε τὸν ὀνόματά της Ἑλένη. Θὰ μείνῃ τὸν ὀνόματά της ἀτιμασμένο, θὰ ποῦν οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι, οἱ γνωστοί, σὲ παρόμοιες περιστάσεις: *σὺν τὴν Ἑλένη*. Καὶ πάντα ἡ ἀνάμνησή της θὰ συντροφεύεται με τὴν ἀτιμία. Ὅχι, εἶπε. Δὲν πρέπει νὰ με πιάσῃ ἡ δειλία. Μακρὰ οἱ σάπιες ιδέες, μακρὰ ὁ θάνατος. Δὲ σὲ φοβοῦμαι, θάνατε, μὰ δὲ σὲ θεῖλω. Καὶ σὺ, ζωὴ, θὰ πολέμησω μαζί σου, καὶ θὰ σὲ νικήσω καὶ θὰ πάρω ἀπὸ σένα ὅ,τι ἀληθινὸ ἔχεις, ὅ,τι μεγάλο, ὅ,τι ἱερὸ καὶ τίμιο καὶ θὰ τὸ κάνω σύντροφο τῆς κατοπινῆς μου ζωῆς. Καὶ ἔφυγε ἀπὸ κεῖ με θάρρος καὶ με ἀπόφαση, με τίς πιὸ ζωντανὲς ιδέες, καὶ εἶμαι βέβαιος πὼς σήμερα παλέβει ἀκόμα, πὼς ἀκόμα περπατᾷ στὸν ἀγκαθένιο δρόμον τῆς νέας τῆς ζωῆς, στὸ δρόμον ποὺ φτάνει στὴν ἀρετὴ καὶ στὴν τιμὴ. Καὶ πρὶν φύγῃ καὶ τὴν ἔλαμε, μιὰ χαρὰ ἐσωτερικὴ ἴσως, μιὰ ἐσωτερικὴ ἀνακούφιση ἢ ἴσως ἕνας γλυκόπικρος πόνος νὰ χαράξῃ: **Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΠΑΛΗ**.

ἴσως νὰ γελιέμαι, ἴσως καθέννας ἀπὸ Σὰς νὰ κάνῃ καὶ δικὸ του συμπερασμὸ σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση, καὶ μάλιστα σὰ λάβῃ τὸν κόπο καὶ πάῃ ὡς ἐκεῖ καὶ δῇ με τὰ μάτια του τὰ γράμματα. Ὅποιος θέλει μπορῶ νὰ τὸν ὁδηγήσω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ ὅμως τὸ πρᾶμα θαρρῶ, καὶ σεις ἀκόμη θὰ συμφωνᾶτε μαζί μου, πὼς τὰ λόγια αὐτὰ εἶναι ἀγία. Τί ἄλλο εἶναι ἡ ζωὴ, παρὰ μιὰ ἀκατάπαυστη πάλη, ἕνας ἀτέλειωτος ἀγώνας! ἀλλὰ «**μακάριος ὁ μέχρι τέλους ὑπομείνας. Ὁὗτος σωθήσεται**».

Ἀντικρύσετε λοιπὸν χωρὶς δειλία, τὴ ζωὴ, μ' ὅλες τίς πίκρες τῆς καὶ μ' ὅλες τίς κακορίζικες τῆς. Παρατήστε κάθε σάπιο, θάψτε κάθε πεθαμένο, καὶ τραβάτε μπρὸς με θάρρος, με ἐλπίδα, με τὴν πεποίθησιν στὸν ἑαυτὸ σας, με τὴ δύναμη τοῦ Ἑγώ σας, τὸ δρόμον ποὺ σὰς ἀνοίξε ἡ τύχη ὅσο ἀγκαθένιος καὶ ἂν εἴναι. Ἐχετε σύντροφο τὸ καθήκον καὶ βαχτηρία τὴ συνείδηση, καὶ σὰ φτάσετε κεῖ πάνω στὴν ἀκρὴ τοῦ βουνοῦ, θὰ δῆτε ἕνα ὀρίζοντα εὐτυχίας, καὶ ν' ἀνατέλνῃ ὁ ἥλιος, ὁ ἥλιος τῆς εὐδαιμονίας, τῆς γαλήνης, τῆς ἀγάπης. Θὰ εἴναι δικός σας ὁ ἥλιος. Φυλαχτῆτε ἀπὸ τὸ θάνατο. Ὅχι τὸ σωματικὸ θάνατο, τὸ θάνατο τῆς ψυχῆς. Τὴν ἀμαρτία. Νὰ τὸ ξέρετε. Μᾶς παρακολουθεῖ παντοῦ, μᾶς παραμονεύει, ἕνα βῆμα κάνουμε μπρὸς, ἕνα βῆμα κάνει καὶ κείνη Παραμονεύει. Μιὰ στιγμὴ περιμένει με τὰ ἀγρυπνα μάτια τῆς, μιὰ στιγμὴ ἀδυναμίας γιὰ νὰ μπῇ μέσα μας, καὶ μᾶς κάμῃ ἐρείπιο τὴν ψυχὴ μας καὶ τὴ ζωὴ μας τάφο. Μὰ, ἂν ἔχουμε μιὰ τέτοια κακὴ τύχη καμιά φορὰ, ἂν ἡ ἀμαρτία βοῇ τὴν περίστασιν καὶ μπῇ μέσα μας, ἂ βγοῦμε ἀπὸ τὸν ἴσιο δρόμον μας, ἢ ἂν ἡ δυστυχία μᾶς χτυπήσῃ ἀλύπητα με τὰ βαριὰ τὰ σιδερένια χτυπήματά της, δὲν πρέπει νὰ δειλιάσουμε, δὲν πρέπει ἡ σάπια ιδέα τοῦ θανάτου νὰ μᾶς κυριέψῃ. Ἀλλωστε σὲ τέτοια περίστασις ὁ ἴδιος ὁ θάνατος δὲν εἶναι μέσα μας; Ὁ θάνατος ὁ ἠθικός, ὁ θάνατος τῆς ψυχῆς; Ποιὰ σωτηρία θὰ μᾶς φέρῃ ὁ σωματικὸς θάνατος; Μιὰ λογικὴ σκέψη, μιὰ σκέψη γεμάτη θέληση καὶ ζωὴ, γεμάτη ἀλήθεια, καὶ μᾶς σώζει. Ὅλα μποροῦν νὰ διορθωθῶν, καὶ σὲ μᾶς τότε μένει νὰ βγάλουμε τὸ θάνατο ἀπὸ μέσα μας καὶ με θάρρος ν' ἀντιμετωπίσουμε ὅλα τὰ βάσανα, ὅλους τοὺς πόνους, ὅλους τοὺς ἐξευτελισμούς, τίς πίκρες ποὺ θὰ μᾶς παρουσιάσῃ, ἡ ζωὴ. Αὐτὰ τὰ ἀγκάθια θὰ τὰ στρώσουμε με τὰ ἀποφασιστικὰ βήματά μας, καὶ θὰ κάνουμε τὸ δρόμον στρωτό, τὸ δρόμον, ποὺ σὰς εἶπα πὼς πάει στὴν Ἀρετὴ καὶ στὴ Γαλήνη. Τὰ περασμένα μᾶς νὰ μᾶς γίνουν διδάγματα. ὁ Lord Lytton αὐτὰ

τὰ λόγια λέει : «our past becomes the mightiest teacher to our future; looking »book over the tombo of our departed errors, we behold by the side of each the »face of a warning Angel». Τὰ περασμένα μας εἶναι ὁ καλλίτερος δάσκαλος γιὰ τὸ μέλλο. Βλέποντας πίσω στοὺς τάφους τῶν περασμένων μας σφαλμάτων, παρατηροῦμε δίπλα ἀπὸ καθένα τὴ μορφή ἐνὸς προστατευτῆ ἀγγέλου.

Γιατὶ νὰ δώσουμε τέλος σὲ μιὰ ζωὴ ποὺ δὲ μᾶς ἀνήκει ; σὲ μιὰ ζωὴ ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς πάνω σ' ὅλη τὴν καλοσύνη του, σ' ὅλη τὴν ἐπιεικεία του ; Ποὺ μᾶς τὴ στόλισε μὲ τόσα στολίδια, μὲ τόσα συναισθήματα, μὲ τὴν πίστη στὴ γλυκειὰ μας πατρίδα, μὲ τὴ λαχτάρα τῆς μάνας, μὲ τὴν παρηγοριά τῆς ἀδερφῆς, μὲ τὴν ἀφοσίωση τῆς γυναίκας μας μὲ τὴν ἀγάπη ἐνὸς ἀδελφοῦ φίλου, μὲ τὸ φίλτρο στὸ παιδί μας, μὲ τὴ λατρεία γιὰ ὅλον τὸν κόσμον ; Γιατὶ νὰ ζητήσουμε τὸ θάνατον ὅταν ἡμῶς τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς δοκιμασίας μᾶς τσαλαπατήσῃ ; Δὲν εἶναι πιὸ λογικὸ, πιὸ ἱερὸ νὰ ζητήσουμε κάπου ἕνα λιμάνι, νὰ καταπαύσῃ τὸ κράξι μας, νὰ ξεναρᾶσθαι τὰ πανιά μας, νὰ διορθώσουμε τὸ τιμόνι μας καὶ νὰ ταξιδεύσουμε ἄλλη μιὰ φορὰ μὲ πεποίθηση, μὲ θάρρος στὸ πέλαγος τῆς ζωῆς ;

Ἕνα πρᾶμα χρειάζεται μόνο· τὸ Καθῆκον.

Καὶ μιὰ προσπάθεια, πὼς μιὰ μέρα νὰ γεννώμαστε ἀνεξάρτητοι. Στὸ Δάντη, μιὰ ψυχὴ στὸν Ἀδην, προλέγοντάς του τὴ συμφορὰ καὶ τὴ πίκρα ποὺ θὰ δοκιμασθῇ ἐξόριστος μιὰ μέρα στὰ ξένα, τοῦπε : «Τότες θὰ δῆς πόσο πικρὸ εἶναι τὸ ξένο ψωμί, καὶ πόσο σκληρὸ νὰ ἀνεβοκαταβαίνει κανεὶς τῆς ξένες σκάλες».

Ναὶ ! πολὺ πικρὸ τὸ ξένο ψωμί, καὶ σκληρὸ τὸ ἀνεβοκατέβασμα τῆς ξένης σκάλας. Καὶ πρέπει λοιπὸν νὰ προσπαθοῦμε μὲ θάρρος καὶ μὲ τιμὴ νὰ κάνομε δικό μας ψωμί καὶ νὰ χτίσουμε δικίς μας σκάλες.

Μὴ θαρρεῖτε πὼς εἴμαστε τίποτα. Μερμίγκια, μικρόβια εἴμαστε, σχετικὰ μὲ ὅλο τὸ Σύμπαντα. Ὁ Βολταῖρος σ' ἕνα βιβλίον του ὁ «Μικρομέγας» λέει πὼς μιὰ φορὰ ἕνας κάτοικος τοῦ Σειρίου καὶ ἕνας ἄλλος τοῦ Κρόνου ἔκαναν ἐπίσκεψιν στὴ Γῆ μας. Τὴ βρῆκανε μικρὴ καὶ τιποτένια. Τοὺς παριστάνει ἀνθρώπους τόσο μεγάλους, ποὺ ἕνας ἄνθρωπος σὰν καὶ μᾶς, λέει, μπορεῖ νὰ κἀνὴν περίπατον πάνω στὸ μικρὸ του νύχι· ὁ Μικρομέγας εἶναι μιὰ σάτυρα, μὰ γιὰ ὅσα λέει γιὰ τὸν κόσμον ἔχουνε ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια. Καὶ ποιοὺς ἀπὸ σᾶς δὲν ξέρετε πὼς ὅλα αὐτὰ τὰ σώματα ποὺ βλέπουμε πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μας, στὸν οὐρανὸ, εἶναι κόσμοι, ἑκατομύρια κόσμοι, πιὸ μεγάλοι ἀπὸ τὸ δικό μας, πιὸ προδεμένοι ἴσως, πιὸ φωτεινοί. Καὶ ὁ δικός μας εἶναι ὅπως ἕνας μικρὸς κόκκος τῆς ἄμμος μπροστὰ τοὺς, μὰ σᾶς εἶπα, μᾶς τὸν χάρισε ὁ Θεὸς καὶ πρέπει νὰ ζήσουμε γιὰ νὰ τὸν χαροῦμε. Ὅσο μικροὶ καὶ ἂν εἴμαστε πρέπει νὰ βλοῦμε τὸ ὄνομά του, καὶ κάνουμε τὰ θελήματά του, καὶ πρέπει νὰ κάνουμε ἀκόμα πιὸ σπουδαίον γιὰ νὰ μᾶς δίνη τὴν εὐλογία του νὰ ἀγαπιούμαστε ὅλοι ἐνωμένοι (Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐνωσις μὴ δὲν εἶναι χάρισμα του), νὰ ἀντικρύζουμε τὴ ζωὴ καὶ νὰ ζητοῦμε νὰ τὴ νικήσουμε καὶ νὰ τὴν ἀπολάβουμε, καὶ νὰ κάνουμε ἕνα μεγάλο ὄνομα Ἑλληνικὸ ἄλλη μιὰ φορὰ.

Κουράγιο λοιπὸν. Ἄν ἡ ἁμαρτία μᾶς ἔρθῃ νὰ τὴν διώξουμε καὶ νὰ ποῦμε σὰν τὸν προφητάνγκτα (γιατὶ καὶ αὐτὸς καθὼς ξέρετε δὲν ἔζησε ἀνιμάρτητος) «Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου

καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψόν τὸ ἄνομημά μου». Καὶ ἂν ἡ δυστυχία μᾶς ἔρθῃ νὰ τὴ δεχτοῦμε μὲ ὅλα τὰ χτυπήματα, καὶ νὰ παλαίψουμε φοβερὴ πάλη γιὰ νὰ τὴν πεθάνουμε, καὶ νὰ χροῦμε τὴν ἐλπίδα πὼς αὔριο θάνα· καλλίτερα. «Τάχ' αὔριον ἔσεται ἡμεῖνον». Ποτὲ ὅμως ἰδέα θανάτου.

Ἀλεξάνδρεια.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΡΙΚΟΓΑΙΔΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΗΣ ΑΠΟ ΑΝΑΓΚΗ

Ἕνας ἄγνωστος στοὺς κύκλους τῶ δημοτικιστῶν, ὁ χηνιάτρος κ. Κωσταντινίδης, ἔβγαλε δὴ καὶ λίγον καιρὸ, τὸν «Ἀγελαδάρη», βιβλίον χρήσιμο γιὰ τοὺς χηνιοτρόφους, γραμμένο πέρα πέρα στὴ δημοτικὴ.

Αὐτὸ κάπως μᾶς ξάφηνισε, καὶ ἡ περιέργεια μᾶς παρακίνησε νὰ πᾶμε ν' ἀνταμώσουμε τὸν κ. Κωσταντινίδην, ὁπὼν «Κτηνιατρικὴ κλινικὴ του» ποὺ βρίσκεται σιμὰ στὴν Ὀμόνοια, καὶ νὰ τονὲ ρωτήσουμε γιὰ τὸ Ζήτημα.

Βρῆκαμε τὸ συγγραφεὴ τοῦ «Ἀγελαδάρη», ἕνα μεσόκοπο κύριον μὲ στρατιωτικὸ μοῦσι, καὶ μ' ἐπιδαμνικὸν παρουσιαστικόν, ποὺ διάβαζε φημερίδα.

— Εἶστε δημοτικιστὴς ; τονὲ ρωτᾶμε.

— Ἀπλάθῃ τί θὰ πῇ δημοτικιστὴς, μᾶς ἀπάντησε, εἶμαι Ρωμιός. Γιατὶ μὲ ρωτᾶτε ;

— Ἦρθαμε, τοῦ λέμε, νὰ σὲς συχαροῦμε γιὰ τὸ καινούριον βιβλίον ποὺ βγάλατε στὴ δημοτικὴ γλῶσσα.

— Ἄ ! ναί, τὸν «Ἀγελαδάρη». Μὰ δὲν εἶναι μονάχα αὐτό. Ἐβγαλε πέρου καὶ τὸν «Ἀλογογατρόν», πρόπερσιν τὴ «Θεραπευτικὴ τῶ σκυλλίων», θὰ βγάλω δὲ λίγον τὸν «Τσομπάνον», τὰ «Πουλερικά μας» τὴ «Γάτα», κ' ἔχει ὁ Θεός.

— Γιατὶ τὰ γράφετε στὴ δημοτικὴ ;

— Ἀπὸ ἀνάγκη, φίλε μου. Ὁ κόσμος αὐτὴ τὴ γλῶσσα καταλαβαίνει, κ' ἐγὼ ποὺ θέλω νὰ μιλήσω στὸν κόσμον, ποὶά ἄλλη γλῶσσα μποροῦσα νὰ μεταχειριστῶ παρὰ τὴ δική του. Ἄν εἴμουν Ἀγγλος, Γάλλος, Γερμανός, θὰ ἔγραφα Ἀγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά. Εἶμαι Ρωμιός καὶ γράφω Ρωμαϊκά.

— Καὶ διαβάζουνται τὰ βιβλία σας ;

— Ἄ διαβάζονται λέει ; Ἐρχονται διάφοροι ἀθροῖποι τοῦ λαοῦ καὶ δὲν ξέρουνε πὼς νὰ μὲ φκαρίστησουν. «Θεὸς σχωρὲς» τὸν πατέρα καὶ τὴ μάνα σου, μοῦ λένε, ποὺ μᾶς ἔκαμε μιὰ φορὰ καὶ νοιώσαμε τί θέλει νὰ πῇ μιὰ φυλλάδα. Καταλαβαίνουμε τὴς συμβουλές σου, τὴς ἀκολουθοῦμε, καὶ δώσαμε τὰ ζωντανά μας». Καὶ ξέρετε, κάτι φίλοι μου καλαμαράδες μὲ μαλλώσανε γι' αὐτὸ ποὺ ἔκαμα. Μὲ εἶπανε μαλλιαρό, καὶ δὲν ξέρω γὰρ τί ἄλλο. Μὰ ἐγὼ, τί νὰ σοῦ πῶ, κάλλια ἔχω νὰ μὲ ποῦνε δέκα δασκάλοι μαλλιαρό, καὶ ἕνας χωριάτης νὰ μοῦ πῇ πὼς τοῦ ἔδωσα τὰ ζωντανά του μὲ τὰ βιβλία μου. Γιατὶ ὁ χωριάτης μὲ τὸ λόγο του αὐτόνε μοῦ δείχνει πὼς ὁ σκοπὸς μου πετυχαίνει.

— Διαβάζετε τὸ «Νουμᾶ» ;

— Ὁχι, καὶ λυπᾶμαι γι' αὐτό. Ἐχω τόσες δουλιές... Μὰ δὲ γνωρίζω κανένα ἀπ' αὐτοὺς, τοὺς μαλλιαρούς, τοὺς δημοτικιστάδες, ὅπως τοὺς λένε.

— Δὲ νομίζετε πὼς ὅλοι μας, πρέπει νὰ γίνουμε δημοτικιστάδες ;

— Βέβαια. Ἀφοῦ τέτοια εἶναι ἡ γλῶσσα μας. Θέλει καὶ ρώτημα ;

— Λέτε ὁ λαὸς πὼς νοιώθει τὰ βιβλία σας γραμμένα στὴ ζωντανὴ γλῶσσα μας. Μὰ μερικοὶ μᾶς φέρνουνε γιὰ παράδειγμα τὴς φημερίδες, καὶ λένε πὼς αὐτὴ τὴ γλῶσσα νοιώθει ὁ λαός.

— Ψέματα. Ὁ λαὸς νοιώθει τὰ μισὰ ἀπ' τὴς φημερίδες, καὶ τ' ἄλλα μισὰ ποὺ δὲ νοιώθει τὰ παίρνει γιὰ σοφίες. Ἐγὼ ξέρω, τί σοῦ λέω. Ὅλη μέρα τὸ λαὸ συναναστρέφονται.

Τονὲ χαιρετήσαμε κ' ἐτοιμαστήκαμε νὰ φύγουμε.

— Θα γράψετε πούθενά ; μᾶς ρωτᾶει.

— Ναί, κάτι θὰ γράψουμε στὸ «Νουμᾶ».

— Σᾶς παρακαλῶ, μᾶς λέει, νὰ τονίσετε πὼς ἐγὼ δὲν εἶνα δημοτικιστὴς ἀπὸ φυλλάδες, εἶνα ἀπὸ ἀνάγκη.

Ἡ τελευταία αὐτὴ φράση τοῦ κ. Κωσταντινίδην, ἴσως νὰ εἶναι τὸ μεγαλύτερον ἐπιχείρημα γιὰ τὴ δημοτικὴ μας.

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡΗΣ

ΒΓΗΚΑΝΕ :

ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ

ΤΟΜΟΣ Δ'

Καὶ πουλοῦνται στὸ γραφεῖο μας
καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἑστίας.

6 Δραχμῆς.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τὸ κριτικὸν ἄρθρον τοῦ Πέτρου Βασιλικοῦ γιὰ τὸν «Ἀρχιτέχονα Μάρθα» θὰ δημοσιευτῇ στὸ φύλλον τῆς ἄλλης Κερικῆς. Εἶναι ἔτοιμον, μὰ ἔμεινε ὕψω γιὰτὶ δὲ χωροῦσε σὲ τοῦτο τὸ φύλλον.

— Μᾶς σταλθήκανε ἀκόμα, καὶ θὰ δημοσιευτοῦνε σὲ κατοπινὰ φύλλα, ἄρθρον τοῦ Γ. Σκληροῦ «Δικλεπτικὸς ὕλησμός» καὶ ἀπάντησις τοῦ Πέτρου Βασιλικοῦ «Στοὺς σοσιαλιστογράφους».

— Ὁ κ. Ο. Ρουσόπουλος τῆς «Ἐμπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς Ἀκαδημίας» τύπως τὸ 2 καὶ 3 μέρος τῆς χρησιμώτατης «Χημίας τοῦ λαοῦ». Μὲ ὅση χαρὰ εἶδαμε τὸ μισὸ βιβλίον του γραμμένον σὲ ὁμορφὴ ζωντανὴ γλῶσσα, μὲ ἄλλη τόση λύπη εἶδαμε τὸ ἄλλο μισὸ γραμμένον στὴν καθαρεύουσα. Ἐλπίζουμε καὶ τὸ εὐκόμαστε τὸ τέταρτον μέρος, ποὺ θὰ βγεῖ κατόπι, νάνα γραμμένον ὅλο πέρα πέρα στὴ δημοτικὴ, γιὰ νὰ δικαιολογίται ἔτσι καὶ ὁ τίτλος «Χημία τοῦ ΛΑΟΥ».

— Ὁ φίλος Βαρλέντης, ἔβγαλε πάλι καινούριον τόμον δηγμάτων μὲ τὸν τίτλον «Ἀητοὶ καὶ Λελίκια». Γιὰ τὰ καινούρια δηγμάματα τοῦ Βαρλέντη γράφουμε λόγια καλὰ ὅλες οἱ φημερίδες μας.

— Ὁ μακαρίτης Κ. Ζηροῦ (μακαρίτης, γιὰτὶ ὅλο μὲ τοὺς πεθαμένους βρίσκεται καὶ γλυκοκουθεντιάζει) κολώνωντας, ἀλὰ μονόκλ, ἕνα πατριωτικὸν δάκρυ στὸ μάτι του, βγαίνει στὴν «Ἐθνικὴ Ψυχὴ (;;;)» καὶ βρίζει ἡμιμαθῇ τὸν Ψυχάρη, ἀμαθῇ τὸν Πάλλη καὶ πρρροδοῦτες ὅλους τοὺς δημοτικιστάδες. Ὁ Θεὸς νὰ συχωρήσῃ καὶ αὐτόνε τὸ μακαρίτη γιὰ τὴς ἀνοησίες του.

— Εἶδαμε μὲ χαρὰ μᾶς τὰ τελευταία «Παναθήναια» γραμμένα ὅλα πέρα πέρα (ἐξὸν ἀπὸ τὴν κριτικὴν τοῦ φίλου Νίκου Βέη κ' ἕνα δυὸ ἄλλα ἀκόμα ἄρθρα) γραμμένα στὴ δημοτικὴ. Νὰ λοιπὸν ποὺ σιγὰ σιγὰ καὶ τὰ «Παναθήναια» προσεχόμενα στὸ κόμμα ποὺ ὁ φίλος μας καὶ συνεργάτης τοὺς Ξενόπουλος ἀκολουθεῖ νὰν τὸ βρίζει στὴς φημερίδες «μαλλιαρό».

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

εἶναι ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ γιὰ τὸ λαὸ καὶ δέχεται καταθέσεις ἀπὸ μιὰ δραχμὴ καὶ ἄνω.

Σοῦ πλερώνει τόκο 4 1/2 % καὶ σοῦ δίνει πίσω τὰ χρήματά σου ὅποτε θελήσεις εἴτε ὅλα εἴτε μέρος ἀπ' αὐτά.